

Вчені підтвердили стрімке танення льодовиків Гренландії та Антарктиди

Прискорення втрати крижаного покриву означає, що в наступному десятилітті очікується значне зростання рівня моря

Дослідження групи міжнародних вчених підтвердило прискорене танення льодових покривів Землі.

З 1992 по 2022 роки замерзлі полюси планети втратили 7560 мільярдів тонн маси, що створює чверть усього підвищення рівня моря, повідомляє BBC.

Зазначається, що за останнє десятиліття відбулося сім найгірших років танення. Найгіршим роком танення став 2019 рік, коли крижані покриви втратили 612 мільярдів тонн, з яких 444 мільярди тонн в Арктиці.

Дослідження показало, що на початку 90-х років танення крижаного покриву становило лише 5,6% підвищення рівня моря. Наразі цей показник збільшився у 5 разів до 25,6%.

В матеріалі пояснили, що підвищення рівня моря зумовлене низкою факторів, а саме:

- тепловим розширенням води в більш гарячому світі;
- стікання талих вод із льодовиків за межі льодовикових покривів;
- зміни в кількості води, що утримується на континентах.

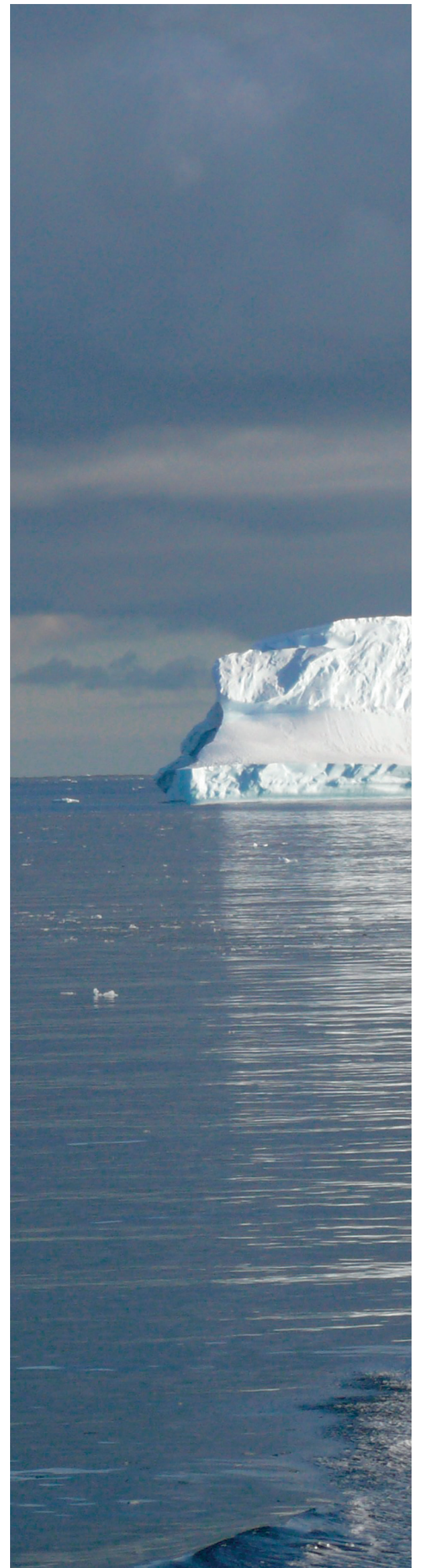
Професор Ендрю Шеперд з Університету Нортумбрії зазначив, що прискорення втрати крижаного покриву означає, що в наступному десятилітті очікується значне зростання рівня моря.

«У минулі десятиліття це було близько 3 мм на рік. Незабаром ми побачимо 4 мм, 5 мм, 6 мм на рік», – сказав він.

Нагадаємо, вчені виявили, що в льодовику Туейтс в Антарктиді, який називають льодовиком Судного дня, утворюються глибокі тріщини й він тоне зі значною швидкістю. Його часткове руйнування може призвести до підвищення рівня моря більш ніж на 70 см.

Як повідомлялося раніше, попередні дані Національного управління океанічних і атмосферних досліджень (NOAA) показали, що середня температура на поверхні океану з початку квітня сягнула 21,1°C. Це новий рекордний рівень, який призвів до хвиль морської спеки по всьому світу.

Джерело: BBC

Влада хоче скасувати обмеження на вирубку лісів: екоактивісти б'ють на сполох

Вимоги для низки різноманітних видів рубок прописані доволі абстрактні

Екоактивісти розкритикували проєкт нової постанови Кабінету міністрів "Деякі питання здійснення рубок в лісах України" через пропозиції майже повністю скасувати екологічні обмеження на санітарні рубки.

Наразі рубки регулюються різними документами, які планують об'єднати в єдиний, повідомляє "Українська природоохоронна група" у Facebook.

Автори розповіли, що лісівники пропонують скасувати обмеження на загальний обсяг санітарних рубок та дозволити:

- проводити суцільні санітарні рубки у зонах рекреації нацпарків;
- суцільні санітарні рубки в лісах Карпат, де раніше вони були заборонені;
- вирубувати дерева, важливі для біорізноманіття.

Зазначається, що аналогічні зміни намагалися внести у 2022 році, однак активна протидія громадськості зупинила ці плани.

Екоактивісти розповіли, що частина постанови – це проєкт документа "Правила рубок в лісах України", який передбачає:

- збільшення обсягів рубок головного корис-

тування;

- розширення можливості для проведення суцільних рубок.

"Керівництво лісової галузі постійно заявляє про відмову від суцільних рубок, особливо в Карпатах. Але по факту все навпаки", – підкреслили в УПГ.

- можливість зрубати будь-який не заповідний ліс суцільною рубкою, адже вимоги для низки різноманітних видів рубок доволі абстрактні.

"Документ – це "зелене світло" для збільшення обсягів рубок в Україні. Про це вже не раз говорили як голова Держлісагентства (що очікувано), так і міністр захисту довкілля (що сумно). Ніякої охорони лісів, тільки кубометри та прибуток", – наголосили екоактивісти.

Вони додали, що нові правила скасують майже всі екологічні обмеження на рубки, які були запроваджені в грудні 2020 року.

"Ми вже надали Держлісагентству та Міндовкілля свої зауваження та пропозиції. Сподіваємося, що хоча б для Міндовкілля біорізноманіття – не пустий звук", – зазначили в повідомленні.

Джерело: ecopolitic

Ferrexpo хоче вдвічі зменшити викиди вуглецю

Компанії вже вдалося знизити викиди на 31%

Компанія з виробництва залізорудних окатишів Ferrexpo посилила цілі декарбонізації, а саме планує скоротити викиди вуглецю Scope 1 та 2 на 50% до 2030 року та Scope 3 на 10%.

Основними напрямками декарбонізації виробництва Ferrexpo стануть три ключові види діяльності, на які припадає 80-90% вуглецевого сліду, повідомляє GMK Center.

Зазначається, що попередня ціль передбачала скорочення викидів Scope 1 та 2 на 30% та не включала Scope 3. Базовим роком компанія визначила 2019 рік.

В матеріалі підкреслили, що у річному звіті за 2022 рік Ferrexpo підтвердила свій намір досягти чистих нульових викидів у Scope 1 та 2 до 2050 року та скоротити викиди в Scope 3 на 50% за цей період.

"Усі цільові показники розраховуються на тонну виробництва, тому обсяг виробництва не вплине на них", – пояснили автори.

Головний виконавчий директор Ferrexpo Джим Норт наголосив, що компанії вдалося знизити викиди на 31% від рівня 2019 року.

"Ми маємо намір зберегти наш позитивний імпульс у скороченні наших викидів. Ми в захваті від бажання наших зацікавлених сторін зрозуміти наш шлях декарбонізації, і ми шукаємо шляхи для співпраці в майбутньому", – сказав він.

Зазначається, що вуглецевий слід Ferrexpo

пов'язаний з трьома ключовими видами діяльності, а саме споживанням:

- дизельного палива на шахтному парку Групи (Scope 1);
- електроенергії на переробному заводі (Scope 2)
- природного газу в пелетизаторі (Scope 1).

В матеріалі пояснили, що на ці види діяльності припадає 80-90% вуглецевого сліду Scope 1 та 2. Тому вони стануть основними напрямками декарбонізації виробництва Ferrexpo.

Автори підкреслили, що у своєму звіті про зміну клімату Ferrexpo розглядає впровадження низки технологій декарбонізації, зокрема:

- технології акумуляторів і тролейбусів у кар'єрних вантажівках;
- зелений водень у пелетизаторах;
- будівництво об'єктів відновлюваної енергетики.

Зазначається, що у 2021 році компанія побудувала сонячну електростанцію потужністю 5 МВт і збільшила закупівлю "зеленої" електроенергії на 50%.

Як відомо, Scope 1 охоплює прямі викиди парникових газів, Scope 2 – непрямі викиди, що пов'язані з придбанням електроенергії, а Scope 3 – викиди, які не контролює компанія, але на які опосередковано впливає у своєму ланцюжку створення вартості.

Джерело: GMK Center

На Львівщині перевірили якість води у річках: які результати

Річка Полтва забруднена синтетичними поверхнево-активними речовинами, пестицидами та важкими металами На Львівщині

Басейнове управління водних ресурсів річок Західного Бугу та Сяну провело моніторинг якості поверхневих вод у 23 пунктах спостережень басейну річки Вісли.

Найгіршу якість води виявили у 5 річках, повідомляє Департамент екології та природних ресурсів Львівської ОДА у Facebook.

Зазначається, що аналіз якості води проводили за фізико-хімічними та хімічними показниками, зокрема вмісту:

- органічних і біогенних речовин;
- пестицидів; важких металів;
- поліароматичних і галогенованих вуглеводнів;
- алкілфенолів;
- трихлорбензолів;
- медикаментів.

В повідомленні підкреслили, що найнижчу якість води виявили у:

- річці Полтві – за вмістом розчиненого кисню, органічних, біогенних речовин, СПАР (синтетичні поверхнево-активні речовини), галогенопохідних вуглеводнів, важких металів, пестицидів тощо;
- річці Західний Буг нижче (гирла р. Полтви) – за вмістом органічних і біогенних речовин;
- річці Маруньці нижче м. Винники – за вмістом органічних та біогенних речовин;
- річці Свині нижче м. Жовква – за вмістом органічних та біогенних речовин;
- річці Малехівці (с. Малехів) – за вмістом органічних, біогенних речовин та поліароматичних вуглеводнів.

В пресслужбі додали, що порівняно з лютим 2023 року:

- погіршилася якість води у річках
- Полтві (с. Кам'янопіль);
- Маруньці (м. Винники);
- Блех (с. Грушів);
- Західний Буг (на ділянках м. Сокаль – с. Літовеж і м. Устилуг – с. Забужжя).
- покращилася якість води у річках
- Вишні (м. Мостиська, с. Черневе);
- Раті (с. Межиріччя);
- В'яр (с. Підмостичі);
- Малехівці (с. Малехів);
- в пункті спостережень «р. Західний Буг – с. Старий Добротвір».

Зазначається, що моніторинг якості вод Львівщини проводиться щомісяця та є складовою частиною державної системи моніторингу довкілля.

Нагадаємо, на Львівщині на території Стрийського району в річку Дністер потрапили десятки тонн нафтопродуктів, а саме трансформаторної оливи.

Джерело: Ecopolitic.com.ua

Європарламент ухвалив закон про боротьбу з глобальним вирубуванням лісів

Встановлюється певний відсоток перевірок для компаній в залежності від рівня ризику в країні

Європарламент ухвалив закон, який зобов'язує компанії гарантувати, що їхня продукція, на ринках ЄС, не призвела до вирубки та деградації лісів після 31 грудня 2020 року.

Максимальний штраф за порушення нових норм сягатиме щонайменше 4% від загальноного річного обороту компанії в ЄС.

Новий закон підтримали 552 євродепутатів, проти виступили 44, а 43 – утрималися.

Зазначається, що закон допоможе боротися зі зміною клімату та втратою біорізноманіття. Окрім того, документ зобов'язує компанії перевіряти дотримання прав людини та постраждалих корінних народів при виробництві товарів.

За оцінками Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO), з 1990 по 2020 рік 420 мільйонів гектарів лісів, тобто більше ніж площа ЄС, були перетворені на сільськогосподарські угіддя. Споживання в ЄС становить приблизно 10% цього глобального знищення лісів.

В повідомленні підкреслили, що нові норми поширяться на низку товарів та продукцію, що містить, була згодована або виготовлена з

них. Зокрема на:

- велику рогату худобу;
- какао; каву; пальмову олію та її похідні;
- сою;
- деревину;
- шкіру;
- шоколад;
- меблі;
- каучук;
- деревне вугілля;

друковану паперову продукцію.

Зазначається, що Європарламент розширив визначення поняття деградації лісів. Відтепер воно охоплює перетворення первинних лісів або лісів, що відновлюються природним шляхом, у лісові плантації чи інші лісисті землі.

В пресслужбі підкреслили, що країн-імпортерів класифікують на три категорії ризиків після оцінки, що проводитиметься протягом 18 місяців після набрання чинності цього регламенту.

В залежності від рівня ризику встановитися такий відсоток перевірок:

- 9% для країн з високим ризиком;
- 3% для стандартного ризику;
- 1% для низького ризику (спрощена процедура перевірки).

В повідомленні розповіли, що перевірка здійснюватиметься за допомогою супутникового моніторингу та аналізу ДНК на основі геолокаційних координат, що надаватимуть компанії.

Депутат з Європейської народної партії Крістоф Хансен підкреслив, що споживачі часто мимоволі купували товари, які сприяли знищенню природи та порушенню прав людей.

“Новий закон є не лише ключовим у нашій боротьбі зі зміною клімату та втратою біорізноманіття, але й має вивести нас із глухого кута, що перешкоджає поглибленню торговельних відносин з країнами, які поділяють наші екологічні цінності та амбіції”, – сказав він.

Зазначається, що текст документа має бути офіційно схвалений Радою ЄС, перш ніж будуть опубліковані в Офіційному журналі та набудуть чинності через 20 днів.

Нагадаємо, Європейська комісія має намір зобов'язати компанії розкривати дані про їхні ланцюжки постачання з метою запобігання імпорту товарів, які пов'язані з вирубуванням та знищенням лісів.

Джерело: europa.eu

В Україні з'явиться розширена відповідальність виробника: оприлюднено довгоочікуваний законопроект «Про упаковку»

Зауваження та пропозиції до законопроекту можна надіслати до 21 травня

Команда Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів закінчила роботу над законопроектом «Про упаковку та відходи упаковки», який регламентує поняття розширеної відповідальності виробника (РВВ).

Нові норми зобов'язують компанії переробляти відходи упаковки своїх товарів, повідомляє Міндовкілля.

Зазначається, що система РВВ перекладає зобов'язання щодо управління відходами, коли товар втрачає споживчі властивості та переходить у категорію відходу, з державного сектору на приватний, а саме на виробників.

“Система РВВ винайдена у ЄС і сьогодні застосовується на міжнародному рівні в сотнях країн по всьому світу та для багатьох потоків/видів відходів”, – йдеться у пояснювальній записці до законопроекту.

В повідомленні підкреслили, що документ покликаний визначити правові, економічні та організаційні засади у сфері управління упаковкою та її відходами для:

- зменшення їхнього негативного впливу на здоров'я людей та довкілля;
- створення системи збирання та ресайклінгу;

- сприяння переходу на циркулярну економіку.

Зазначається, що документ запровадить нові норми та вимоги щодо:

- визначення кола суб'єктів та їхніх зобов'язань у сфері управління упаковкою та її відходами;
- встановлення основних вимог до введення в обіг упаковки, товарів в упаковці, маркування упаковки, щоб зменшити в ній рівень небезпечних речовин та сприяти ресайклінгу;
- створення, діяльності організацій розширеної відповідальності виробників (ОРВВ), їхні зобов'язання та підстави і порядок припинення діяльності;
- мінімальних цільових показників з ресайклінгу таких відходів за видом пакувального матеріалу і категоріями упаковки (побутова/комерційна) з поступовим збільшенням у міру розвитку системи управління відходами упаковки;
- створення реєстрів виробників товарів в упаковці та ОРВВ, порядку реєстрації;
- поступового покриття всієї території країни системами роздільного збирання відходів упаковки, взаємодії місцевої влади з ОРВВ;
- особливостей договорів ОРВВ з суб'єктами господарювання;

- контроль та відповідальність за порушення законодавства у сфері управління упаковкою та відходами упаковки.

У пояснювальній записці до законопроекту також вказано, що його реалізація не потребуватиме додаткових фінансових витрат з державного або місцевого бюджетів.

Окрім того, впровадження документа матиме позитивний вплив на довкілля, адже:

- забезпечить зменшення використання обсягу природних ресурсів;
- знизить рівень забруднення атмосферного повітря, води й земель завдяки зменшенню утворення та захоронення відходів;
- призведе до покращення стану здоров'я населення.

Зазначається, що громадськість може надіслати зауваження та пропозиції до законопроекту для громадського обговорення протягом місяця, тобто до 21 травня, на поштову адресу Міндовкілля: м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 35; та електронну адресу: info@mepr.gov.ua.

На оприлюднення законопроекту позитивно відреагувала екологічна спільнота.

Джерело: ecopolitic

Додаток 3

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

202322210389

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ

про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Оновлення умов проведення планованої діяльності шляхом зміни розміщення та компонування технологічного обладнання для перероблення корисних копалин (подрібнення та сортування гірської маси) на проммайданчику ТОВ «РИЖІВСЬКИЙ ГРАНІТНИЙ КАР'ЄР». Земельна ділянка розташована з східної сторони кар'єру ПРАТ «РГК» - за адресом: Полтавська область, місто Горішні Плавні, вулиця Горького, 151. ТОВ «РГК» планує здійснювати виробництво щебеню фракцій: 5-10 мм, 10-20 мм, 20-40 мм, 40-70 мм та відсівів від подрібнення гранітів, що придатні для дорожнього та громадського будівництва, а також для благоустрою, рекультивациі і планування територій. В якості сировини використовуються граніти Рижівської ділянки Редутського родовища. Загальна потужність обладнання до 800 т/годину.

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

Товариство з обмеженою відповідальністю «РИЖІВСЬКИЙ ГРАНІТНИЙ КАР'ЄР», код ЄДРПОУ 42726453

39800, Полтавська область, місто Горішні Плавні, вулиця Горького, 151, телефон (067) 978-16-44

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження юридичної особи (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації.

36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1, тел./факс (0532) 56-95-08, e-mail: eko@adm-pl.gov.ua, (0532) 56-95-08, Олейніков Сергій Олексійович

(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, видається Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації, відповідно до ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря». Висновок з оцінки впливу на довкілля, видається Департаментом екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати, нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів (не менше 25, але не більше 35 робочих днів) з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

Тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби (COVID-19), спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадські слухання не проводяться і не призначаються на дати, що припадають на цей період.

Громадські слухання (перші) відбудуться _____

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

Громадські слухання (другі) відбудуться _____

(вказати дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації.

36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1, тел./факс (0532) 56-95-08, e-mail: eko@adm-pl.gov.ua, (0532) 56-95-08, Олейніков Сергій Олексійович

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації.

36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1, тел./факс (0532) 56-95-08, e-mail: eko@adm-pl.gov.ua, (0532) 56-95-08, Олейніков Сергій Олексійович

(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на **576** аркушах.

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

Звіти з оцінки впливу на довкілля знаходяться в адміністративній будівлі:

- ТОВ «РИЖІВСЬКИЙ ГРАНІТНИЙ КАР'ЄР», Полтавська область, місто Горішні Плавні, вулиця Горького, 151;

- Горішньоплавнівська міська об'єднана територіальна громада, вул. Миру, 24, м. Горішні Плавні, Полтавської області, 39800.

Звіт занесено до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.

Громадськість може ознайомитися із Звітом з **10.05.2023**, протягом робочого дня. (найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

Міндовкілля опублікувало нові НДТМ для виробників скла та кераміки

Міндовкілля проведе обговорення перекладених НДТМ з громадськістю

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів оприлюднило нові перекладені довідкові документи з найкращих доступних технологій та методів управління (НДТМ) щодо виробництва скла та кераміки.

Це є частиною реформи зменшення та контролю промислового забруднення, повідомляє Міндовкілля у Facebook.

Зазначається, що НДТМ допоможуть запустити екомодернізацію та відновлення вітчизняної промисловості. Також це дозволить національним товаровиробникам вийти на ринки Європи.

В повідомленні підкреслили, що документи вже доступні на сайті Міністерства:

- Керамічне виробництво/Ceramic Manufacturing Industry;

- Виробництво скла/Manufacture of Glass.

В пресслужбі розповіли, що Міндовкілля обговорить перекладені НДТМ з представниками промисловості, громадськості, наукової спільноти, органів влади та інших заінтересованих сторін.

Про дату та місце обговорення повідомлять додатково.

В повідомленні підкреслили, що одним із зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію з ЄС є імплементація Директиви 2010/75/ЄС Європарламенту та Ради від 24.11.2010 року «Про промислові викиди» (інтегроване запобігання та контроль забруднення). Висновки НДТМ є основою для встановлення гранично-допустимих викидів та видачі дозволів для установок.

Нагадаємо, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів оприлюднило нові перекладені довідкові документи з найкращих доступних технологій та методів управління (НДТМ) щодо кольорової та чорної металургії.

Як повідомлялося раніше, у грудні 2022 року Міндовкілля оприлюднило перші довідкові документи з НДТМ щодо виробництва чавуну і сталі, цементу, вапна і оксиду магнію, а також про енергоефективність.

Джерело: ecorpolitic

Три країни ЄС просять допомоги у проєктах з транспортування “зеленого” водню

Пропонована інфраструктура з'єднає європейські центри попиту на водень з імпортом відновлюваного водню з Північної Африки

Австрія, Німеччина та Італія вимагають від Європейського Союзу надати політичну підтримку невеликій кількості інфраструктурних проєктів з транспортування “зеленого” водню.

Країни прагнуть отримати для цих проєктів статус спільного інтересу ЄС (PCI), що надасть доступ до певних фондів та пришвидшить процес отримання дозволів, повідомляє Reuters.

Зазначається, що міністри цих трьох країн чинять тиск на Єврокомісію, щоб надати проєктам статус пріоритетності.

На думку міністрів, це сприятиме безпеці поставок і більшій диверсифікації джерел імпорту, водночас зменшуючи залежність від викопних палив. Вони просять підтримки для наступних проєктів:

- водневого газопроводу між Німеччиною, Австрією та Словаччиною;

- переобладнання газопроводу, що пролягає з Італії через Австрію до Словаччини, для транспортування водню.

“Пропонована інфраструктура з'єднає європейські центри попиту на водень, такі як заводи, з імпортом відновлюваного водню з Північної Африки та сприятиме побудові європейської водневої мережі”, – йдеться в листі міністрів.

Зазначається, що така ініціатива з'явилася на тлі зусиль Європи щодо зміцнення відновлюваної енергії як альтернативи постачанням російського газу після повномасштабного вторгнення в Україну

В матеріалі підкреслили, що оскільки низка секторів розглядає відновлюваний водень як спосіб скоротити свій вуглецевий слід, попит на паливо в Європі, ймовірно, перевищить місцеву пропозицію, що означає, що знадобиться імпорт. ЄС планує виробляти 10 мільйонів тонн відновлюваного водню та імпортувати ще 10 мільйонів до 2030 року.

Автори додали, що ще один водневий проєкт планують реалізувати в Південній Європі. Трубопровід «BarMag» з 2030 року буде здійснювати транзит 2 мільйони тонн водню з низьким вмістом вуглецю між Іспанією та Францією на рік.

Нагадаємо, управління порту Роттердама, Нідерланди, зарезервувало ділянку на острові Маасвлакте для будівництва заводу з виробництва “зеленого” водню потужністю до 1 ГВт. Поблизу майданчика є необхідна інфраструктура.

Як повідомлялося раніше, в ЄС з осені 2023 року запуститься «Водневий банк» із початковим фінансуванням у €800 мільйонів, який покликаний частково субсидіювати виробництво “зеленого” водню.

Джерело: Reuters

В Україні створили список дерев, які заборонили висаджувати

Чужорідні види здатні змінити або знищити цілі екосистеми

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів затвердило перелік чужорідних, тобто інвазивних, видів дерев, які заборонено висаджувати для створення та відновлення лісів та полезахисних смуг.

Вже висаджені дерева цих видів не будуть вирубувати, повідомляє Міндовкілля.

Зазначається, що до Переліку увійшли 13 видів, а саме:

- аралія маньчжурська;
- в'яз низький;
- гледичія колюча;
- горіх чорний;
- дуб червоний;
- каркас західний;
- клен ясенелистий;
- маслинка вузьколиста;
- павловнія (види та гібриди);
- робінія звичайна;
- черемха пізня;
- ясен пенсільванський.

В повідомленні підкреслили, що чужорідні види дерев здатні змінити або знищити цілі екосистеми. Не маючи природних ворогів на нових територіях, інвазивні види швидко розмножуються, захоплюють простір та витісняють місцеві види із природних ландшафтів.

Зазначається, що до 2021 року в Україні був відсутній всебічний підхід до розв'язання цього питання.

«Три мільйони гектарів лісів в Україні постраждали через російську агресію та потребують відновлення. Затвердження Переліку інвазивних видів – це історичний природоохоронний крок, який дозволить відновити в Україні стійкі до кліматичних змін ліси з високими захисними властивостями та без агресивних видів-чужинців», – сказав міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець.

Нагадаємо, у лютому 2023 року у міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів створили робочу групу, яка мала скласти перелік інвазивних (чужорідних) видів дерев.

Як повідомлялося раніше, Єврокомісія подала апеляцію до Європейського суду проти Болгарії, Ірландії, Греції, Італії, Латвії та Португалії за поширення інвазивних (чужорідних) видів рослин та тварин.

Джерело: Ecorpolitic.com.ua

Очищення річки, збільшення вологи. Еколог розповів про позитивні наслідки весняного водопілля на Дніпрі

Весняне водопілля на Дніпрі, яке призвело до підтоплення берегів, – це природний процес, обумовлений кількома факторами. Про це розповів дніпровський еколог, заступник директора КП «Центр екологічного моніторингу» Дніпропетровської обласної ради Олексій Ангурець.

«Не відбувається нічого меганезвичного й катастрофічного. Весняна повінь і підняття рівня річок – незвичне для нас явище останніми роками, але це нормальна весняна ситуація для України. Вона стала винятком через кліматичні зміни, які ми мали останніми десятиліттями. Але загалом – це нормальний природний процес. По-перше, ми мали доволі багато опадів торік і навесні цього року, і це сумарно призвело до повені. Що стосується Дніпра, то особливо на ситуацію вплинула ситуація у верхів'ях річки – це не Україна, це Росія, Білорусь», – говорить він.

Людський фактор

На підняття рівня води в річках, зокрема у Дніпрі, вплинула також забудова прибережних зон, а ще – замулення річищ, каже експерт.

«Повеней не було в останні роки, і люди про це забули. А берегова лінія, власне, для цього й потрібна – вільний берег дуже важливий, коли йде весняна повінь. Водозахисна зона Дніпра, наприклад, – 100 метрів. Це щоб річка могла «дихати», – говорить еколог.

Які позитивні наслідки повені

Окрім негативних наслідків, як-то підтоплення будинків, садиб та сільгоспугідь, у весняного водопілля можуть бути й позитивні, вважає фахівець.

«Це може призвести до природного поглиблення річища річки, тобто її промивання. Це те, на що закордоном витрачають великі гроші, – очищення річок, їхнє поглиблення. Потім – оскільки наш регіон проблемний з точки зору об'єму опадів та вологи, то це буде означати рік, який, швидше за все, сприятиме сільському господарству. Також повинь, як не дивно, може сприяти якості води. З одного боку, певна частина забруднень, яка на дні, може бути піднята й перенесена. Це треба буде відстежувати. Але, з іншого боку, промивання, певний процес очищення – це позитивний момент», – сказав він.

Як зазначив Олексій Ангурець, останні великі повені на Дніпрі були наприкінці 70-их років минулого століття. У незалежній Україні це було в 90-их роках, а також 2013-го року.

Джерело: suspilne

Усі морські пляжі України цьогоріч будуть закриті

Ймовірно, дозволять відпочинок на внутрішніх водах, але точно не у морі.

Всі морські пляжі України цьогоріч будуть закриті через інтенсивне замулювання. Про це у коментарі журналісту УНІАН заявив голова Миколаївської ОВА Віталій Кім.

«Морські пляжі будуть закриті через інтенсивне замулювання та небезпеку для людей», – зазначив Кім.

При цьому він уточнив, що, можливо, будуть доступні внутрішні води – лимани та річки, але тільки за умови, якщо там немає загрози та не було обстрілів. За словами голови Миколаївської ОВА, течії в морі та лиманах інколи виносять на берег небезпечні предмети навіть за 50 км від місця потрапляння їх у воду.

За його словами, для повної очистки усіх українських пляжів може знадобитися до 70 років. Людські та матеріальні ресурси оцінити наразі неможливо.

«Дуже важко оцінити шкоду, завдану росіянами Чорному морю. Ми не можемо повністю знати, що вони там висипали», – підсумував Кім.

Російські загарбники перетворили Чорне та Азовське моря у плацдарм. З акваторій обидвох морів окупанти запускають ракети по мирних містах та застосовують тактику мінування.

Через активність російських військових кораблів під загрозою зникнення опинилися чорноморські дельфіни. Польські та українські науковці дійшли висновку, що багато дельфінів та морських свиней загинули внаслідок травм, спричинених вибухами в Чорному морі.

Крім того, росіяни окупували 20 заповідників в Україні. Їх загарбники перетворюють на мисливські угіддя і парковку для власних танків.

Джерело: unian

Наслідки паводка в Україні: підтоплено десятки тисяч гектарів сільськогосподарських угідь

Через паводок порушено транспортне сполучення з 30 населеними пунктами, зазначили у ДСНС.

У п'яти областях України через паводок підтоплено понад 21 тисячу гектарів сільськогосподарських угідь.

Про це йдеться у повідомленні в Telegram-каналі Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

«У Дніпропетровській, Волинській, Рівненській, Черкаській та Полтавській областях підтоплено 21 тис. 108 га сільськогосподарських угідь. Порушено транспортне сполучення з 30 населеними пунктами: Чернігівська - 29 та Київська - 1», – зазначили у ДСНС.

Підтопленими залишаються 330 будинків у п'яти областях: Дніпропетровська - 170, Кіровоградська - 87, Черкаська - 42, Чернігівська - 29 та Полтавська - 2.

Також підтоплені 1 тис. 642 дворогосподарства у шести областях: Чернігівська - 488, Дніпропетровська - 333, Кіровоградська - 323, Київська - 210, Черкаська - 181 та Полтавська - 107.

«Загалом підрозділами ДСНС доставлено 653 кг продуктів, перевезено 1 тис. 985 осіб та відкачано близько 15 тис. 184 куб. м води. Гідрологічна ситуація перебуває на посиленому контролі ДСНС», – йдеться у повідомленні.

Як повідомляв УНІАН, на початку квітня в Україні через інтенсивні опади та підняття рівня води у річках розпочалися підтоплення.

Вранці, 18 квітня, у ДСНС повідомили, що на півночі України спостерігається тенденція зниження темпу підняття рівня води у річках. Понад 1,6 тис. дворогосподарств у шести областях та 330 будинків у п'яти областях залишаються підтопленими.

Зазначається, що за інформацією Гідрометеорологічного центру спостерігається сезонне підняття рівня води у межах річок Віть, Дніпро, Десна, Сейм, Сож, Прип'ять, Горинь та Західний Буг на територіях Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Київської, Рівненської, Полтавської, Черкаської та Чернігівської областей.

Джерело: unian

Як під час війни працює інститут виноградарства та виноробства на Одещині

У цьому році інституту виноградарства та виноробства імені Василя Таїрова виповнилось 118 років. Вчені установи створюють нові сорти винограду, проводять аналіз вина, а також консультують фермерів щодо закладки виноградників.

Інститут Таїрова був створений у 1905 році, коли вчений Василь Таїров заснував в Одесі виноробну станцію. У наш час інститут — це науково-дослідний центр з питань виноградарства, розсадництва та виноробства. Саме тут проводиться селекція винограду на Одещині, а також науковий аналіз вина, розповідає наукова співробітниця закладу Алла Лещенко.

«Тут відбувається витримка вина у дубових діжках і зберігається наша колекція. Всі ми знаємо, що вино народжується на полі, далі у дубовій діжці якщо потрібно, набирає сил та мужності, а у пляшці воно, все ж таки, старіє. Найстаріша пляшка зараз у нас це пляшка 1944 року», — розповіла Алла Лещенко.

За час існування його співробітникам вдалося зібрати окрему бібліотеку, присвячену виноградарству. За словами завідувачки відділу науково-технічної інформації інституту Анни Бурлак, у її фонді є і раритетні видання.

«У фонді наукової бібліотеки ми маємо дуже цінні видання, ось, наприклад, винороб-

ство та виноградарство Тартана, 1874 року, це друге видання, в якому описано виноградарство та виноробство нашого краю. Бібліотека інституту починалася ще у 1905 році, коли відкривалася станція. Ось, наприклад, перші видання, які з'явилися в її фонді — це Вісник виноробства, головним редактором якого був Таїров. Видання було засноване в 1892 році і проіснувало до 33-го року», — розповіла Анна Бурлак.

Після смерті засновника наукового центру співробітники створили окремих музей історії інституту. В ньому — особисті речі Василя Таїрова та спогади про найбільш важливі події.

«З-поміж особистих речей є ось такий штопор французького зразка, така вінтажна старовинна річ, столові прилади, але певно що, більше як сувеніри», — розказала Анна Бурлак.

В інституті відбувається селекція нових сортів винограду: технічних, необхідних для створення вина та столових. Наукова співробітниця Алла Салій розповіла, що селекціонери інституту створили понад 150 сортів і форм винограду.

«Створивши сорт, висіваємо його і одержуємо нові сіянці, вирощуємо і висаджуємо на поле. Це, мабуть, не менше 3 років. Потім ці

сіянці виділяються, проходить ще десь 5 років. Багаторічна праця селекціонерів, дала можливість створити понад 150 сортів і форм. До початку воєнних дій в нас був виданий атлас сортів і форм винограду. Із 130 сортів виділена велика кількість реєстрових на даний момент, це одеський чорний, суходиманський, наша новинка — Ярило», — розказала Олена Салій.

Інститут співпрацює і з виноградарями, але, розповідає його директорка Ірина Ковальова, за час повномасштабної війни це стало складніше. Вчені консультують фермерів, втім наразі створення одного винограднику обходиться в середньому у пів мільйона гривень, тож звертаються до науковців не так часто.

«На розвиток галузі, на закладку виноградників це мало дуже серйозний вплив. До нас звертаються як і представники великих підприємств, так і маленькі фермерські підприємства. Якщо людина вирішила закласти виноградник, ми в змозі оцінити цю ділянку на те, чи придатна вона, підібрати сортовий склад. Підібрати прищепну комбінацію, рекомендувати сорти, які будуть потрібні на ринку», — розповіла Ірина Ковальова.

Джерело: suspilne

ЄС та Норвегія створили “Зелений альянс” для боротьби зі зміною клімату

Угода матиме першочергове значення в Арктичному регіоні

Норвегія та ЄС домовилися про співпрацю щодо боротьби зміною клімату, захисту довкілля, розвитку “зеленої” енергії та промислового переходу.

Для цього вони заснували “Зелений Альянс”, повідомляє Єврокомісія.

Зазначається, що відповідну угоду підписали президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн і прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стьоре.

В повідомленні підкреслили, що створивши Альянс сторони підтвердили свою відданість кліматичним цілям до 2030 року. Зокрема щодо скорочення викидів парникових газів щонайменше на 55% порівняно з 1990 роком і досягнення кліматичної нейтральності не пізніше 2050 року.

В пресслужбі розповіли, що підписанти прагнуть утримати зростання глобальної температури в межах 1,5°C відповідно до Паризької угоди та одночасно забезпечити енергетичну безпеку, захист навколишнього середовища та прав людини.

“ЄС і Норвегія тісно співпрацюватимуть, щоб забезпечити успішне виконання Паризької угоди та історичної угоди щодо біорізнома-

нїття, досягнутої на конференції ООН з біорізноманіття COP15”, — йдеться у повідомленні.

Зазначається, що співпраця ЄС та Норвегії охоплюватиме такі напрямки:

- посилення зусиль у боротьбі зі зміною клімату, зокрема співпрацю щодо кліматичної адаптації, ціноутворення на вуглець, видалення вуглецю, а також його уловлювання, транспортування, використання та зберігання;

- зупинка втрати та відновлення біорізноманіття, протидія деградації та вирубки лісів, сприяння циркулярній економіці та вирішення питань повного життєвого циклу пластмас, розробці глобальних стандартів поводження з хімічними речовинами та відходами, а також сталому управлінні океаном;

- підтримка переходу до “зеленої” промисловості та подальше посилення політичної та промислової співпраці через стратегічні партнерства, такі як майбутнє стратегічне партнерство зі сталого розвитку ланцюжків створення вартості сировини та акумуляторів;

- прискорення переходу на “зелену” енергію з акцентом на водні та морських відновлюваних джерелах енергії;

- декарбонізація транспортного сектору для всіх видів транспорту, з особливою увагою до нульових викидів та нульового забруднення

від судноплавства;

- розширення регуляторної та ділової співпраці для встановлення глобальних стандартів для інноваційних екологічних рішень, необхідних для прискорення переходу до циркулярної економіки та економіки з нульовими викидами;

- консолідація існуючої співпраці в галузі досліджень, освіти та інновацій у сферах декарбонізації, відновлюваних джерел енергії та біоекономіки; спільна робота над просуванням сталого фінансування та інвестицій, щоб вивести Європу на шлях до екологічно стійкої, кліматично нейтральної та кліматично стійкої економіки.

Зазначається, що Альянс є найповнішою формою двосторонньої взаємодії, створеною в рамках Європейської “зеленої” угоди, коли обидві сторони зобов'язуються дотримуватися кліматичної нейтральності та узгодити свою внутрішню та міжнародну кліматичну політику для досягнення цієї мети. Це друга угода після “Зеленого Альянсу” ЄС та Японії 2021 року.

В повідомленні підкреслили, що ЄС та Норвегія спільно підтримуватимуть країни, що розвиваються, у впровадженні кліматичної та екологічної політики. Угода матиме першочергове значення в Арктичному регіоні.

Джерело: ec.europa.eu

Спалахи та вибухи над Україною можуть повторитись: фахівець попередив про загрозу із космосу

Мешканців Київщини 19 квітня приголомшив величезний спалах. Ця подія, ймовірно, пов'язана з входом космічного тіла в щільні шари атмосфери.

Як розповів заступник начальника Головного центру спеціального контролю Ігор Корнієнко, цим космічним тілом міг бути метеорит.

За версією дослідників, вночі до нас летів метеорит, який вибухнув на невеликій висоті.

Ми вважаємо, що цим космічним тілом міг бути метеорит, який залетів, нагрівся і на певній висоті вибухнув. Все це було зареєстровано нашими засобами. Але додаю, що версія про метеорит – це припущення,

– зазначив Ігор Корнієнко.

Науковці не знають точно про розмір об'єкта і те, на якій висоті це сталося. Однак дослідники розповіли про сам факт вибуху.

«Ми визначили його параметри. Подія сталася о 21:57 за київським часом, це був момент вибуху. Разом з тим є інформація про те, що хтось чув вибух пізніше, після 22-ї години. Треба розуміти, що швидкість поширення зву-

ка не така велика, як швидкість поширення світла, тому світло побачили майже всі одночасно, а момент вибуху хтось не почув, бо був дуже далеко, а хтось почув пізніше», – додав Корнієнко.

Які руйнування може спричинити

Як відомо, якщо метеорит малого розміру, то при вході в атмосферу згорає на великій висоті.

Якщо великого розміру – йому треба для згорання більше часу. Коли нагрівається до певної температури, то вибухає і дрібні частинки теж згорають, не долітаючи. Інколи метеорит може впасти на землю. Якщо казати про 2013 рік, то був факт падіння Челябінського метеориту. Він був дуже великим, вибухнув на висоті 30 кілометрів,

– пояснив дослідник.

Чи є руйнування та жертви

Відомо, що станом на ранок 20 квітня офіційної інформації про руйнування внаслідок падіння невідомого космічного тіла поки не було зареєстровано. Повідомлень про жертв

не було.

Чи можливі ще падіння метеоритів

Фахівець сказав, що це цілком можливо.

Космічні тіла рухаються. На навколоразомній орбіті обертається понад 20 тисяч об'єктів, які віднесені до космічного сміття та періодично потрапляють в атмосферу, – зазначив він.

Що цьому передувало

Пізно ввечері 19 квітня мешканці Київщини побачили у небі яскраві спалахи та почули звуки, схожі на вибухи. Втім, з чим були пов'язані спалахи над Києвом, досі точно не відомо.

У регіоні оголосили повітряну тривогу. Спочатку повідомляли про нібито роботу сил ППО. Згодом стало відомо, що загрози з боку росіян не було і ППО не працювали.

Окрім ППО була ще одна версія про падіння супутника NASA. Втім, вже на ранок 20 квітня це спростували.

Джерело: ТСН.ua

Стартап заснований вихідцями зі SpaceX хоче запустити у космос ракету на паливі з води

Argo Space, стартап, заснований трьома колишніми співробітниками SpaceX, планує запустити на орбіту навколо Землі апарат на водному паливі до 2024 року. Компанія має намір продемонструвати можливості своєї технології, використовуючи воду як паливо для нового покоління космічних апаратів.

Засновники Argos Space, Кірбі, Роберт і Райан Карлайл, вже залучили 2 мільйони доларів інвестицій для створення водної силової установки. Argonaut, головна розробка компанії, – це багаторазовий космічний апарат на водному паливі, придатний для польотів на високі орбіти і прийому вантажів з орбіти.

Як працюватиме система?

Силова установка працює на водяній парі, яка піддається впливу радіочастотної енергії або інших форм електричних полів. Пара перетворюється на плазму, яка виконує ту ж функцію, що й будь-яке інше ракетне паливо: нагрітий електрикою газ виривається з сопла з великою швидкістю.

Чому саме вода?

Причини використання води як палива зрозумілі – її легко зберігати в космосі, вона у великих кількостях присутня на поверхні Місяця, найближчого до Землі небесного тіла, а також у багатьох інших регіонах Сонячної системи. Компанія планує досягти тих орбітальних висот на Землі, які приваблюють найбільше клієнтів, і продемонструвати здатність забирати вантажі або супутники з низької навколоразомної орбіти і піднімати їх на геостаціонарну або навколоразомісячну орбіту.

Технічні деталі своєї роботи, характеристики двигуна та космічного апарату команда поки що не розголошує.

Argos Space планує дістатися Місяця і почати використовувати його ресурси одночасно з початком отримання прибутку від орбітального сервісу. Наприкінці 2020-х років компанія планує почати видобуток води з поверхні і поступово нарощувати обсяги, укладаючи контракти з партнерами. Компанія вирішила

не чекати попиту на водне паливо і буде створювати його сама.

Чому це важливо?

Argos Space вирізняється унікальним підходом до освоєння космосу. Використання води як палива для космічних апаратів нового покоління хоч і звучить незвично, однак в разі успіху він відкриє нові горизонти для низки компаній. Плани Argos Space видобувати воду з Місяця і використовувати її як паливо на місці – це інноваційне рішення, яке може зробити революцію в освоєнні космосу.

Якщо компанії вдасться успішно продемонструвати свою технологію у 2024 році Argos Space може змінити правила гри в космічній галузі.

Джерело: Space.com

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю «ГЕОАКЦЕНТ»

Гол. редактор Коренев Даниїл Ігорович
Відповідальний за випуск Коренев Даниїл Ігорович
Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів.

Адреса редакції:

Україна, 03035, м. Київ, вул. Солом'янська, буд. 1;
тел.: +380732577266; geo.accent.tov@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію засобу масової
інформації КВ 25246-15186Р від 7.09.2022 р.
Газета не завжди поділяє позицію
авторів публікації.
Видання розповсюджуються безкоштовно

За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації та рекламодавці.
Віддруковано ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.
Замовлення №33/2
Дата виходу в світ
09 Травня 2023 року